

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 67
Ημερομ. Κατάθεσης: 12/10/2026
Ωρα κατάθεσης: 09:27'

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κυριάκο Πιερρακάκη

Θέμα: «Εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες χωρίς ουσιαστική πρόσβαση σε καταστήματα και ΑΤΜ. Ο τραπεζικός αποκλεισμός ερημώνει την περιφέρεια και δημιουργεί πολίτες δύο ταχυτήτων»

Κύριε Υπουργέ,

Η δραστική συρρίκνωση του δικτύου τραπεζικών καταστημάτων στην Ελλάδα έχει εξελιχθεί σε σοβαρό ζήτημα οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, δημιουργώντας συνθήκες ουσιαστικού χρηματοπιστωτικού αποκλεισμού για εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες, ιδίως στην περιφέρεια, στις ορεινές, νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ο αριθμός των τραπεζικών καταστημάτων στην Ελλάδα μειώθηκε από 4.097 το 2008 σε μόλις 1.352 το 2025, δηλαδή κατά περίπου 67%, έναντι 45,9% στην Ευρωζώνη. Αντίστοιχα, το προσωπικό των τραπεζών μειώθηκε κατά 57,1%, όταν στην Ευρωζώνη η μείωση περιορίστηκε στο 22%.

Η συρρίκνωση αυτή συντελείται σε μία εξαιρετικά συγκεντρωμένη τραπεζική αγορά, όπου τα πέντε μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα συγκεντρώνουν το 95,72% του συνολικού τραπεζικού ενεργητικού. Παράλληλα, το 2025 οι τέσσερις συστημικές τράπεζες κατέγραψαν καθαρά κέρδη 4,65 δισ. ευρώ και διανομές προς τους μετόχους ύψους 2,83 δισ. ευρώ.

Τα νεότερα στοιχεία γεωχωρικής ανάλυσης για το σύνολο των 6.136 κοινοτήτων της χώρας αποκαλύπτουν την πραγματική έκταση του προβλήματος. Περισσότεροι από 2,5 εκατομμύρια πολίτες, σχεδόν ένας στους τέσσερις, απέχουν πάνω από 5 χιλιόμετρα από το πλησιέστερο τραπεζικό κατάστημα. Περισσότεροι από 1,34 εκατομμύρια χρειάζονται πάνω από 15 λεπτά οδήγησης για να φτάσουν σε κατάστημα και 410.332 πάνω από μισή ώρα.

Στην περιφέρεια η εικόνα είναι ακόμη πιο έντονη. Εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης, 2,27 εκατομμύρια κάτοικοι απέχουν πάνω από 5 χιλιόμετρα από κατάστημα, 1,5 εκατομμύριο πάνω από 10 χιλιόμετρα και σχεδόν 600.000 πάνω από 20 χιλιόμετρα. Σήμερα 67 δήμοι, στους οποίους κατοικούν 483.049 πολίτες, δεν διαθέτουν κανένα τραπεζικό κατάστημα.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι ούτε το δίκτυο των ΑΤΜ καλύπτει το κενό που αφήνει η αποχώρηση των τραπεζικών καταστημάτων.

Σε ολόκληρη τη χώρα, 1.306.662 πολίτες απέχουν πάνω από 5 χιλιόμετρα από το πλησιέστερο ΑΤΜ. Το 96,1% αυτών κατοικεί εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης. Στην περιφέρεια, 1.255.077 κάτοικοι, δηλαδή περισσότεροι από ένας στους πέντε, απέχουν πάνω από 5 χιλιόμετρα από ΑΤΜ και 601.164 πάνω από 10 χιλιόμετρα.

Η ευρωπαϊκή σύγκριση είναι αποκαλυπτική της στρέβλωσης. Εντός 5 χιλιομέτρων από ATM βρίσκεται το 87,5% του ελληνικού πληθυσμού, έναντι 97,1% στην Αυστρία. Εκτός μάλιστα των μητροπολιτικών κέντρων το ελληνικό ποσοστό υποχωρεί στο 77,5%.

Σε 23 δήμους καταγράφεται πλέον «διπλό έλλειμμα», η μέση απόσταση είναι τουλάχιστον 20 χιλιόμετρα από τραπεζικό κατάστημα και τουλάχιστον 10 χιλιόμετρα από ATM. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, ο δήμος Αργιθέας στην Θεσσαλία όπου η μέση απόσταση φτάνει τα 51,4 χλμ. από κατάστημα και 34,8 χλμ. από ATM, ενώ στα Ανώγεια το πλησιέστερο καταγεγραμμένο ATM βρίσκεται 27,4 χλμ. μακριά.

Το ATM, βεβαίως, δεν υποκαθιστά ένα τραπεζικό κατάστημα. Όμως η πρόσβαση έστω σε ATM αποτελεί την ελάχιστη προϋπόθεση για πρόσβαση στα μετρητά. Δεν είναι αποδεκτό, επομένως, η ψηφιοποίηση του τραπεζικού συστήματος, η οποία παραλλήλως μειώνει ουσιαστικά τα λειτουργικά έξοδα των τραπεζών να μετατρέπεται σε άλλοθι για την εγκατάλειψη ολόκληρων περιοχών.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Προτίθεται η Κυβέρνηση να θεσπίσει δεσμευτικά κριτήρια ελάχιστης γεωγραφικής κάλυψης και εγγυημένης πρόσβασης σε τραπεζικά καταστήματα και ATM με βάση την πραγματική οδική απόσταση και τον χρόνο μετάβασης, καθώς και υποχρέωση προηγούμενης αξιολόγησης των κοινωνικών και γεωγραφικών επιπτώσεων πριν από το κλείσιμο καταστήματος ή την κατάργηση ATM, ιδίως όταν αποτελεί το τελευταίο σημείο εξυπηρέτησης μιας περιοχής;
2. Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεται να λάβει για τις περιοχές που αντιμετωπίζουν τραπεζικό αποκλεισμό, ώστε η υψηλή κερδοφορία των συστημικών τραπεζών να συνοδεύεται από συγκεκριμένες υποχρεώσεις φυσικής παρουσίας, εξυπηρέτησης της περιφέρειας και καθολικής πρόσβασης των πολιτών σε βασικές τραπεζικές υπηρεσίες και μετρητά;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Μιλένα Αποστολάκη